

Valtion omien etujen ajamista ei pidä liikaa varoa ilmastoasioissa

”Luonnollinen kansallinen itsekkyyks voidaan kääntää tuottamaan yhteisiä etuja.”

Valtion teknillisen tutkimuskeskuksen Ilkka Savolainen ja Kim Pingoud kirjoittivat (HS Vieraskynä 14. 9.) metsien hiilinielujen mahdollisesta käytöstä ilmastopimuksissa. Heidän mukaansa ilmastoneuvotteluissa ei pidä rajoittua maan omien etujen valvontaan, sillä se vaikeuttaa tasa- puoliseen sopimukseen pääsyä. Kirjoitus heijasteli niitä tutkijoiden ja politiikan valmistelijoiden keskuudessa – sekä Suomessa että muualla – esiintyviä varauksia, jotka liitetään metsien hiilinielujen nykyistä laajempaan mukaanottoon ilmastopimuksissa.

Hiilinielujen hyväksikäyttöön liittyvät ongelmat ja niiden korostaminen ovat pitkälti

syy siihen, että nielujen asema uhkaa tulevissakin ilmastopimuksissa jäädä vähäisemmäksi kuin mikä ilmastonmuutoksen hillinnän kannalta olisi toivottavaa.

On tärkeää tiedostaa, että hiilinielujen hyödyntämisen ongelmat ovat pitkälti voitettavissa. Tämä edellyttää kuitenkin uudenlaistenkin taloudellisten ohjauskeinojen suunnittelua ja yleensä taloudellisen ajattelumallin läpivientä ilmastoneuvotteluissa.

Hiilinielujen luomiseen ja hiilivarantojen säilyttämiseen on kehitettävissä taloudellisia kannustinjärjestelmiä, jotka voidaan suunnitella niin, että ne soveltuvat sekä kehittyviin että teollisuusmaihin.

Kysymykseen voivat tulla hiilivuokrat tai järjestelmät, joissa hakkuukykyä metsää omistavat tai hallinnoivat tahot saisivat päästöoikeuksia, jotka hakkuiden yhteydessä tulisi lunastaa takaisin.

Hiilen purkautuminen yk-

sittäisistä hiilinieluprojekteista ei ole olennaista, vaan keskeistä on kannustinjärjestelmien hiilivarantoja kohottava kokonaisvaikutus.

Hiilinielujen mittaamisongelman ei tarvitse olla ylityspääsemätön este. Todistustaakka nielujen olemassaolosta voidaan säilyttää päästökorvauksia haluaville valtioille, jotka kustantavat tieteellisesti riittävän luotettavat nieluverifiointit.

Päästökorvausten nieluista ei tarvitse olla täysimääräisiä, mutta kuitenkin oleellisesti nykykäytäntöjä suuremmat, jotta kannustinvaikutus tulee hyödynnetyksi. Päästökorvaukset itsessään jo edesauttasivat satsausta nielujen luotettavaan laskentaan.

Tärkeää on myös, että päästökompensatioita hakevat valtiot velvoitettaisiin siirtämään taloudellisen hyödyn eteenpäin alue- ja paikallistasolle.

Nielujen verifiointipakko yhdessä korvausten siirtovel-

vollisuuden kanssa kannustaisi valtioita hakemaan nimenomaan ne kohteet, jotka todella aikaansaavat hiilinieluja tai hiilivarannon säilymistä.

Tällä hetkellä joissakin maissa käytettävien ekosysteemipalveluista maksettavien korvausten ongelmana on, että näitä palveluita tuotettaisiin ilman korvauksiakin, eli järjestelmä on tältä osin tehoton.

Myöskään valtion omien etujen ajamista ilmastoneuvotteluissa ei tulisi ymmärtää pelkästään kielteisenä asiana. Se voidaan ymmärtää myös käyttövoimana, joka voidaan valjastaa globaalien ilmastohyötyjen aikaansaamiseksi.

Taloustieteeseen perustuvat ohjauskeinot ja kannustinjärjestelmät tarjoavat nimenomaan sen mahdollisuuden, jolla luonnollinen kansallinen itsekkyyks voidaan kääntää tuottamaan yhteisiä etuja.

Jussi Uusivuori

metsäekonomian professori
Metsäntutkimuslaitos